

ДРАЙВЕРИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРЕШКОДИ

Стрімкий розвиток нових інформаційних технологій, комплексна автоматизація галузей економіки, використання можливостей електронної комерції визначили посилення ролі цифрової трансформації для підприємств з точки зору не тільки утримання, але й розширення їх позицій на ринку. Під впливом глобальної цифрової трансформації сьогодні виникає світова економічна Інтернет-система, найважливішими активами якої стають інтелект, інформація та знання.

Цифрова трансформація сьогодні розглядається як впровадження цифрових технологій в усі сфери бізнесу з метою побудови більш стійких відносин та

кращого розуміння потреб клієнтів. В той же час, розглядаючи можливість цифрового переосмислення бізнесу, слід усвідомлювати важливість чітко сформованої стратегії цифрової трансформації. Розробка стратегії цифрової трансформації базується на освоєнні великого спектру сучасних інформаційних технологій, впровадження яких передбачає усвідомлення можливостей та переваг, які вони надають у глобальному конкурентному середовищі для бізнесу [5].

Сьогодні серед топ-5 найбільш поширених цифрових технологій слід виокремити наступні (рис. 1).

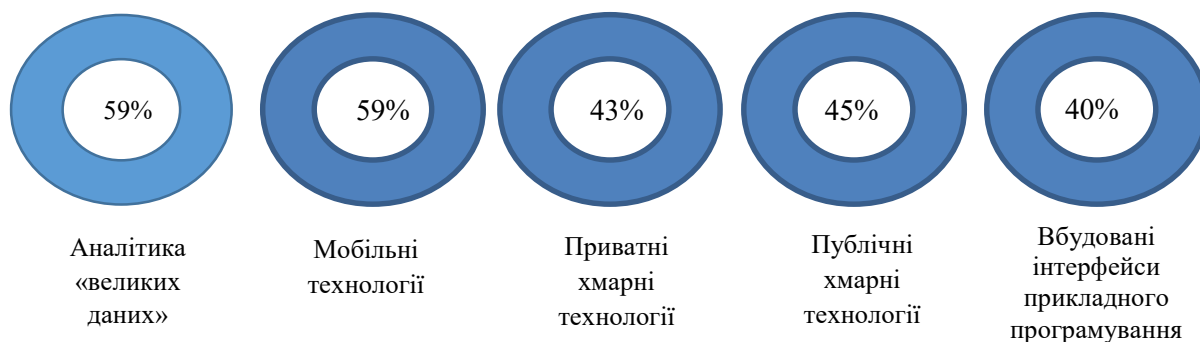

Рис. 1. Відсоток поширення драйверів цифрової трансформації у глобальному інформаційному бізнес-середовищі

Джерело: побудовано за даними [1].

Аналітика «великих даних» сьогодні є найпоширенішою цифровою технологією, яку використовують представники світового бізнесу. В Україні за даними державної служби статистики [2], рівень впровадження даної технології у 2020 році склав 12,7% (частка кількості підприємств, що проводили аналіз «великих даних», у загальній кількості підприємств), що на 0,8% перевищує показник 2019 року. Крім того, існують різні способи та методи проведення аналізу «великих даних». Так, частка кількості підприємств, що проводили аналіз «великих даних» через машинне навчання складає 1,6%, обробку/генерацію рідної мови – 0,4%, іншими методами – 2,5% [2].

Аналітика «великих даних» допомагає підприємствам та організаціям краще розуміти своїх клієнтів та формувати більш якісні конкурентні пропозиції; відстежувати ключові бізнес-показники в реальному часі; приймати зважені управлінські рішення на основі величезних масивів інформації; запобігати появі критичних подій на ранніх стадіях. Це, своєю чергою, призводить до виважених ділових кроків, більш ефективних операцій, отримання

більшого прибутку і якіснішого задоволення клієнтських потреб. Крім того, завдяки аналітиці «великих даних» відбувається підвищення ефективності бізнес-процесів та продуктивності персоналу, що і є першочерговою метою цифрових ініціатив.

Мобільні технології сьогодні є невід'ємною частиною суспільства, що змушує підприємства адаптуватись до потреб споживачів [3, 4]. У минулому організації та підприємства ухилялися від впровадження мобільних технологій через складність інтеграції, необхідної для великої кількості застарілих процесів і систем. Сьогодні, більшість підприємств та організацій, які зосереджені на цифровій трансформації, використовують мобільні технології як невід'ємну частину бізнес-стратегії. В Україні, у 2020 році частка кількості підприємств, які мають персоналізований уміст (контент) вебсайту для постійних клієнтів склала 9,3% від загальної кількості; можливість для відвідувачів вебсайту налаштовувати або розробляти у режимі онлайн товари чи послуги – 4,5%; можливість замовлення або бронювання в режимі онлайн – 10,4%; мають

електронне посилання на профілі підприємства в соціальних медіа – 16,9% [2].

Приватні та публічні хмарні технології представляють собою зручне середовище для зберігання та обробки інформації. Такі технології надають можливість підприємствам знизити свої витрати та підвищити ефективність роботи. Головною перевагою хмарних технологій є відсутність приналежності до апаратної платформи і географічної території, що створює можливість працювати з хмарними сервісами з будь-якої точки планети і з будь-якого пристрою а також оперативно реагувати на зміни потреб клієнтів.

Публічні хмарні технології надають можливість одночасного доступу багатьох користувачів до IT-інфраструктури при відсутності можливості управляти та обслуговувати дану систему. Абонентом пропонованих сервісів може стати будь-яка компанія або приватна особа. Приватні хмарні технології – це IT-інфраструктура, яку контролює і експлуатує тільки один абонент у власних інтересах. Інфраструктура для управління приватною хмарною технологією може розміщуватися або в приміщеннях користувача, або у зовнішнього оператора, або частково у користувача і оператора.

В Україні у 2020 році частка кількості підприємств, що купують послуги хмарних обчислень склала 10,2% від загальної кількості підприємств. Частка кількості підприємств за видами послуг хмарних обчислень представлена в таблиці 1.

Таблиця 1

Частка кількості підприємств, що купують послуги хмарних обчислень за видами послуг хмарних обчислень (2018-2020 рр.)

Види послуг хмарних обчислень	2018	2019	2020
електронна пошта, %	5,2	5,9	6,6
офісне програмне забезпечення	4,3	4,8	4,6
хостинг баз даних підприємств	3,4	4,0	4,2
зберігання файлів	3,6	4,2	5,3
прикладне програмне забезпечення бухгалтерського обліку, фінансів	5,3	5,9	5,5
прикладне програмне забезпечення для управління інформацією про клієнтів/покупців	2,5	2,9	2,8
обчислювальна потужність для запуску програмного забезпечення	3,1	3,5	3,5

Джерело: побудовано за даними [2].

Вбудовані інтерфейси прикладного програмування – це набір протоколів, процедур, функцій або команд, які програмісти використовують для розробки програмного забезпечення або полегшення взаємодії між різними системами. Вбудовані інтерфейси прикладного програмування стають важливими бізнес-інструментами для обміну даними між систематизованими системи та обміном зовнішніми даними, що забезпечує співпрацю, яка може покращити роботу та обслуговування клієнтів.

Сьогодні конкурентна позиція більшості українських підприємств та організацій все більше зумовлюється можливостями адаптації до процесу неминучої цифрової трансформації. Оцінюючи наведені статистичні дані щодо реалій цифрової трансформації українського бізнесу, слід відмітити доволі скромні темпи цифровізації у порівнянні зі швидкістю, якою розповсюджуються самі технології. Більш того, успішна цифрова трансформація вимагатиме від представників бізнесу посиленої уваги до розробки дієвої стратегії цифрової трансформації, в якій фахівці з інформаційних технологій та топ-менеджери IT зіграють ключову роль.

ЛІТЕРАТУРА:

1. State of Digital Business Transformation 2018. EXECUTIVE SUMMARY: URL: https://cdn2.hubspot.net/hubfs/1624046/Digital%20Business%20Executive%20Summary_FINAL.pdf?t=1533063737420.
2. Офіційний сайт державної служби статистики. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах: електронна торгівля, аналіз «великих даних», фахівці та навички у сфері ІКТ, використання 3D друку. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Птащенко О. В. Особливості розвитку високотехнологічного маркетингу. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2017. № 6. С. 191–195.
4. Бихова О. М. Адаптація соціального медіа маркетингу до ринку послуг в Україні. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*. 2016. № 2. С. 87–95.
5. Kane G. C., Palmer D., Phillips A. N., Kiron D. and Buckley N. Strategy, Not Technology, Drives Digital Transformation. MIT Sloan Management Review and Deloitte University Press, July 2015.